

Handläggare
Robin Rundström
018- 727 43 46

Datum
16 augusti 2018

Till miljö- och hälsoskyddsnämndens
sammanträde den 23 augusti 2018

Beslut om tillstånd och dispens för arrangerande av orienteringstävlingen O-Ringen 2020 i Stadsskogens naturreservat

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslås besluta:

att lämna tillstånd till O-Ringen AB, organisationsnummer 556937-4084, enligt punkt C 10 naturreservatsföreskrifterna för Stadsskogen, för att genomföra orienteringstävlingen O-Ringen en dag under perioden 20-25 juli 2020 inom reservatet Stadsskogen.

att bevilja dispens till O-ringen AB, organisationsnummer 556937-4084, enligt punkt C7, C8 och C9 naturreservatsföreskrifterna för att genomföra orienteringstävlingen O-Ringen en dag under perioden 20-25 juli 2020 inom reservatet Stadsskogen.

att ta ut en avgift på 8 050 kronor för handläggningen av ansökan.

Dispensen bör med stöd av 16 kap. 2 § miljöbalken vara förenad med följande villkor:

1. att tävlingen bedrivs enligt inlämnade uppgifter i ärendet och i övrigt enligt gällande bestämmelser för Stadsskogen naturreservat.
2. att tävlingsbanornas sträckningar samt kontrollval ska samrådas med förvaltaren av naturreservatet före tävlingarna. De fastställda bansträckningarna med kontroller ska efter samrådet skickas till miljö- och hälsoskyddsnämnden.
3. att berörda markägare ska kontaktas innan tävlingen.
4. att särskilt känsliga områden ska markeras som förbudsområden i kartan, alternativt hägnas av i samråd med förvaltaren.
5. att för- och eftersyn ska genomföras 2020, 2021 samt 2025, i enlighet med i ärendet redovisad metod, vid utvalda tävlingsstråk av representant för arrangemanget och dokumentation ska lämnas till miljö- och hälsoskyddsnämnden.
6. att röjningen vid kontrollerna endast får ske av sly eller annan mindre vegetation, samt endast vid samråd med förvaltarna.
7. att fordon endast får framföras på större stigar eller vägar och ska ske i samråd med förvaltaren av reservatet.

8. att i samband med O-Ringen ska naturvärden och friluftsvärden lyftas och information om dessa ska spridas bland tävlingsdeltagarna.

Sammanfattning

Ansökan gäller tillstånd och dispens enligt naturreservatsföreskrifterna för Stadsskogen för genomförandet av orienteringstävlingen O-Ringen femdagars 20-25 juli år 2020. Arrangemanget kommer innebära en påverkan på området kopplat till trampsador. Slitage har konstaterats påverka framförallt håll- och våtmarker vilka är vanligt förekommande i Stadsskogen. O-Ringen AB har presenterat hänsynstaganden och försiktighetsmått som krävs för att syftet med reservatet ska uppnås. Orienteringenstävlingen kan därför genomföras i enlighet med de krav som ställs av miljöbalkens allmänna hänsynsregler samt med de begränsningar och försiktighetsmått som krävs för att tillgodose naturreservatets syften.

Ärendet

O-Ringen AB har ansökt om att år 2020 anordna orienteringstävlingen O-Ringen femdagars i Uppsala, med ett beräknat deltagarantal på ca 17 500 orienterare per etapp samt MTB-orientering och precisionsorientering. Totalt kommer fem etapper att anordnas under de fem tävlingsdagarna under O-Ringen i Uppsala. Ansökan gäller att anordna en av etapperna för mountainbikeorientering och precisionsorientering i Stadsskogens naturreservat, med tävlingscentrum utanför reservatet mot Rosendal.

O-Ringen har tagit fram en bedömning av påverkan från arrangemanget och vilka försiktighetsåtgärder som kommer att vidtas.

För miljöförvaltningen

Anna Nilsson
miljödirektör

Bilagor

Bilaga 1: Beslut angående ansökan om dispens för arrangerande av orienteringstävlingen O-Ringen 2020 i Stadsskogens naturreservat

Bilaga 2: Översiktskarta

Datum
2018-08-23

Diarienummer
2018-000480- NA

O-Ringen AB
Jens Lindquist
Lägerhyddsvägen 2 hus 38
752 37 UPPSALA

Beslut om tillstånd och dispens för arrangerande av orienteringstävlingen O-Ringen 2020 i Stadsskogens naturreservat

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar:

att lämna tillstånd till O-Ringen AB, organisationsnummer 556937-4084, enligt punkt C 10 naturreservatsföreskrifterna för Stadsskogen, för att genomföra orienteringstävlingen O-Ringen en dag under perioden 20-25 juli 2020 inom reservatet Stadsskogen.

att bevilja dispens till O-ringen AB, organisationsnummer 556937-4084, enligt punkt C7, C8 och C9 naturreservatsföreskrifterna för att genomföra orienteringstävlingen O-Ringen en dag under perioden 20-25 juli 2020 inom reservatet Stadsskogen.

att ta ut en avgift på 8 050 kronor för handläggningen av ansökan.

Dispensen är med stöd av 16 kap. 2 § miljöbalken förenad med följande villkor:

1. att tävlingen bedrivs enligt inlämnade uppgifter i ärendet och i övrigt enligt gällande bestämmelser för Stadsskogens naturreservat.
2. att tävlingsbanornas sträckningar samt kontrollval ska samrådas med förvaltaren av naturreservatet före tävlingarna. De fastställda bansträckningarna med kontroller ska efter samrådet skickas till miljö- och hälsoskyddsnämnden.
3. att berörda markägare ska kontaktas innan tävlingen.
4. att särskilt känsliga områden ska markeras som förbudsområden i kartan, alternativt hägnas av i samråd med förvaltaren.
5. att för- och eftersyn ska genomföras 2020, 2021 samt 2025, i enlighet med i ärendet redovisad metod, vid utvalda tävlingsstråk av representant för arrangemanget och dokumentation ska lämnas till miljö- och hälsoskyddsnämnden.
6. att röjningen vid kontrollerna endast får ske av sly eller annan mindre vegetation, samt endast vid samråd med förvaltarna.
7. att fordon endast får framföras på större stigar eller vägar och ska ske i samråd med förvaltaren av reservatet.
8. att i samband med O-Ringen ska naturvärden och friluftsvärden lyftas och information om dessa ska spridas bland tävlingsdeltagarna.

Giltighetstid

Beslut om dispens är giltigt under perioden 20-25 juli 2020 samt den tid det tar att fysiskt förbereda inför och återställa efter arrangemanget inom området.

Du uppmärksammas på att även andra tillstånd kan behöva sökas för genomförandet av åtgärderna.

Ärendet

Miljöförvaltningen mottog den 1 februari 2018 en ansökan om tillstånd och dispens enligt naturreservatsföreskrifterna för Stadsskogen för genomförandet av delar av orienteringstävlingen O-Ringen femdagars.

Ansökan avser tillstånd enligt punkt C10 samt dispens enligt punkt C7, C8 och C9 för att arrangera en orienteringstävling en dag under perioden 20 - 25 juli 2020 i Stadsskogen. O-Ringen söker för att genomföra Mountainbike-orientering att genomföras med ett beräknat antal deltagare på ca 400-500 personer samt precisionsorienterare ca 100-150 personer i Stadsskogen. De sistnämnda berör stora och rullstolsvänliga stigar. MTB-orientering kommer att genomföras med två etapper i Stadsskogen samt med målområde vid Pattonshage. Den ena etappen för MTB kommer att utgå ifrån Norra Stadsskogen vid Hågaby och banan kommer att förläggas i de norra och östra delarna ner mot Pattonshage. Den andra etappen kommer i huvudsak att förläggas utanför reservatet och inloppet kommer att ske från Vårdsätraskogen mot Norby och vidare till målområdet i Pattonshage. All cykling inom reservatet kommer endast beröra befintliga vägar, stigar och leder.

Arrangemanget innebär att ca 200 kontroller placeras i reservatet, ett 20-40-tal toalett moduler och snitslade vägar placeras ut mot startområdena, ca 3-5 vätskekontroller sätts upp och vätska transporteras ut med bil eller fyrhjuling, ca 2-3 sjukvårdsstationer ställs upp bestående av tält och möjlighet till snabb transport ut ur området med bil eller fyrhjuling.

Som särskilt skäl har angetts att O-Ringen kommer att verka friluftsförande genom att arrangemanget uppmärksammas av en bredare allmänhet. O-Ringen beskrivs som en dörr in i reservatet för allmänheten. Kartunderlaget för området kommer att uppdateras och nyritas vilket kommer att bidra till en ökad möjlighet att orientera sig i reservatet under och efter arrangemanget. I samband med O-Ringen kommer naturvärden och friluftsvärden att lyftas och information om dessa kommer att spridas bland de deltagande.

Försiktighetsåtgärder

Det är enligt tävlingsreglerna förbjudet att cykla utanför stigar under tävlingen. Det gör att ingen vegetation kommer att påverkas av tävlingen. Även precisionsorientering förutsätter att det finns väl preparerade stigar för deltagarna att ta sig fram på. Startplatser och arena/målområde kommer att förläggas utanför reservatet. Placering av kontroller och banläggningen kommer att ske i samråd mellan förvaltare och banläggare.

Enligt arrangören behöver delar av området stängas av för allmänheten under vissa stråk och tider. Detta för att minska risken för skador.

Skäl för beslut

Tillståndsprövning

Krav på tillstånd för vissa åtgärder regleras enbart i föreskrifterna och inte i miljöbalken. Tillstånd till verksamhet eller åtgärd får endast ges om den som avser att utföra den iakttar de krav som följer av miljöbalkens allmänna hänsynsregler och sådana begränsningar och försiktighetsmått som i övrigt kan krävas för att syftet med reservatet skall uppnås. För tillstånd krävs inga särskilda skäl.

Enligt reservatsföreskrifterna för Stadsskogen (2005-10-31 § 243) punkt C10 är det förbjudet att utan tillstånd sätta upp skylt, tavla, plakat, affisch, orienteringskontroll eller liknande anordning med undantag för tillfälliga sådana anordningar i samband med skolaktivitet eller liknande, vilka tas bort efter avslutad aktivitet. För arrangemanget är det aktuellt att sätta upp tillfälliga snitslar och skyltar i samband med tävlingsperioden. Med tanke på O-Ringens storlek på arrangemanget bedöms åtgärderna vara tillståndspliktiga. Att sätta upp snitslar och skyltar bedöms inte motverka reservatets syften i och med arrangemangets karaktär av friluftsförmedlande. Inga skyltar snitslar ska sättas upp i syfte att avhålla allmänheten från att beträda områden under en längre tid. Det kan dock bli aktuellt att snitsla av områden som är extra känsliga ur säkerhetsaspekt under själva tävlingstiden. Åtgärden bedöms som tillfällig och kommer att ske i samråd med reservatsförvaltaren. Tillstånd kan därför beviljas för sökt åtgärd.

Att genomföra orienteringstävlingar inom området bedöms vara förenligt med Stadsskogens naturreservats syfte att bevara Stadsskogens biologiska mångfald, dess värdefulla natur- och kulturmiljöer och områdets karaktär som sammanhängande skog eller tillgodose behovet av områden för friluftsliv och erbjuda möjligheter till rekreation, naturupplevelser och naturstudier. Miljö- och hälsoskyddsnämndens bedömning är att tillstånd till en dags mountainbike- och precisionsorientering kan ges.

Tillståndet är förenat med ett antal villkor. Ett av dessa är att bansträckningarna samt kontrollval ska samrådas med förvaltaren av naturreservatet, det vill säga gatu- och samhällsmiljönämnden. Vid tiden för beslutet är banorna inte helt fastställda. När dessa är färdiga och samråd har skett ska sträckningarna skickas till miljö- och hälsoskyddsnämnden för godkännande. O-Ringen AB har presenterat hänsynstaganden och försiktighetsmått som krävas för att syftet med reservatet ska uppnås. Det är nämndens bedömning att orienteringstävlingen kan genomföras i enlighet med de krav som ställs av miljöbalkens allmänna hänsynsregler samt med de begränsningar och försiktighetsmått som krävs för att tillgodose naturreservatets syften.

Dispensprövning

Föreskrifter om markanvändningen utformas vanligen som förbud. Även åtgärder som är förbjudna kan i undantagsfall få utföras efter att dispens har meddelats enligt 7 kap. 7 § miljöbalken. Dispens från föreskrifterna kan ges om det finns särskilda skäl.

Enligt reservatsföreskrifterna för Stadsskogen (2005-10-31 § 243) punkt C7 är det förbjudet att cykla utanför anlagda stigar samt på stig som anvisats som motionsspår, ridstig eller som markerats med cykelförbud, C8 - framföra respektive parkera motordrivna fordon utanför

anvisad väg respektive parkeringsplats samt att ställa upp husvagn, släpvagn eller liknande, 9 - på ett störande sätt använda radioapparat, bandspelare, CD-spelare, musikinstrument eller liknande.

Enligt inlämnade handlingar samt övrig information i ärendet kommer all cykling att ske på stigar. Det är förbjudet att cykla utanför stigar under tävlingen. Det gör att ingen vegetation kommer att påverkas av tävlingen. Även precisionsorientering förutsätter att det finns väl preparerade stigar för deltagarna att ta sig fram på. Startplatser och arena/ målområde kommer att förläggas utanför reservatet. Cykling kommer att ske utanför väg och markerad vandringsled, men inte utanför stigar. Påverkan på stigarna får anses vara ringa i förhållande till den belastning som redan sker i området idag. De fordonstransporter som behövs för att transportera in material, vatten och sjukvårdsstationer sker i samråd med förvaltaren. Transporterna kommer endast att ske på stråk som är tillgängliga för fordon och som förvaltaren använder vid skötsel av området. Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att arrangemanget är förenligt med reservatets syften.

Beslut om dispens får meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning, på naturreservatet eller på något annat område. Enligt Naturvårdsverket¹ är kravet på kompensation obligatoriskt för allt annat än helt bagatellartade ingrepp i naturreservat. Vad som utgör en skälig kompensation ska bedömas i det enskilda fallet. Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att arrangemanget inte kommer innebära några skador på naturvärdena i området. Det är därför inte skäligt att ställa krav på att åtgärden ska kompenseras.

Stadsskogens naturvärden framhålls i många beskrivningar och inventeringar, alltsedan Linné (1753). Stadsskogen har mycket stor betydelse som närrekreationsmark för stadens västra och södra delar och ingår i kommunens inventering av närrekreationsmarker till tätorter (1989). O-Ringen har angett att det särskilda skälet för att få genomföra arrangemanget är att det kommer att verka friluftsförande genom att arrangemanget uppmärksammas av en bredare allmänhet. Friluftslivet kommer stärkas genom att kartunderlag och friluftsanläggningar uppdateras i samråd med förvaltaren av reservatet. Sammantaget bedömer miljö- och hälsoskyddsnämnden att det särskilda skäl som har presenterats är förenligt med reservatets syfte. O-Ringen är världens största orienteringstävling och avvägningen mellan friluftsliv och naturmiljön ska ske utifrån intrånget i naturmiljön. Arrangemanget kommer inte att innebära någon betydande påverkan på naturmiljön. Det finns därmed ett särskilt skäl och åtgärden är förenlig med syftet för reservatet, därför beviljas dispensen.

Villkor

Beslutet är förenat med ett antal villkor. Att villkoren följs är en förutsättning för att få genomföra beskrivna tävlingar med tillhörande åtgärder. Stor vikt läggs vid samråd med förvaltaren av reservatet. En del om ska samrådas med förvaltarna är kontrollplaceringar och bansträckningar. Vid placering ska en inventering i fält ske för att identifiera känsliga områden. Vid behov ska områden, som av förvaltaren bedöms som känsliga, markeras som förbudsområden i tävlingskartorna eller i särskilda fall snitslas av. Bansträckningen ska även

¹ Processbeskrivning bildande av naturreservat dispenser och tillstånd, 2015

godkännas av miljö- och hälsoskyddsnämnden innan tävlingen påbörjas. Detta innebär att förslag på bansträckning ska skickas efter samråd med förvaltaren till nämnden. Nämnden kommer att granska förslaget och lämna ett skriftligt godkännande.

Beslut om avgift

Du får betala för den tid det tar att handlägga din ansökan. Med handläggning menas beredning av ärendet, besiktningar och inspektioner, utformning av skrivelse, samt överläggningar och sammanträden som kan hänföras till ärendet. Beslutet om avgift kan överklagas, se nedan. När överklagningstiden har gått ut, skickar vi er en faktura.

Nedlagd tid för handläggning av ansökan uppgår till 7 timmar. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att debitera O-Ringen AB, 8 050 kronor.

Taxan är beslutad av kommunfullmäktige. Timavgiften uppgår till 1 150 kr.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Bengt Fladvad
ordförande

Susanna Nordström
sekreterare

Upplysningar

Sökanden uppmärksammas på att även andra tillstånd kan behöva sökas för genomförandet av tävlingarna.

Bilagor

1. Karta över tävlingsområde med tävlingscentrum
2. Delgivningskvitto

Kopia av beslutet inklusive alla bilagor går till:

Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm
Havs- och vattenmyndigheten, Box 11930, 404 39 Göteborg
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Stockholm
Länsstyrelsen Uppsala Län, 751 86 Uppsala
Stadsbyggnadsförvaltningen, avd. Gata, park, natur, Uppsala kommun (Förvaltare naturreservat)

MTBO Sprint Stadsskogen

Cykelbana på "rätt"
sida längs med hela
Norbyvägen

5,8km

3,5km

2km

Start vid Arenan

Startpunkt längre in i skogen

Uppvärmning på
snabbcykelbanan

1:7500
Dubbelsidig 25x30
(max storlek för sprint)

